

ΕΥΘΥΜΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Η «Ελεονόρα» δέν στάθηκε διόλου. «Επεσε από τήν πρώτη στιγμή που έμφαν ίστηκε, με τόσες έλπιδες ή καύμένη!...» Η «Ελεονόρα» — δέν θυμάμαι αν σας είπα ότι η «Ελεονόρα» αύτή ήταν μιά έμμετρος τραγωδία σε πέντε πράξεις... Η «Ελεονόρα», λοιπόν, σημείωσε αποτυχία μοναδική, αφάνταστη, ανεπανόρθωτη. Σ' όλη τήν πλατεία δέν άκουστηκε ούτε μιά λέξη συμπαθείας

γιά τήν άτυχη αύτή υπαρξι. Και αύτή άκομη ή «κλάκα» δέν τόλμησε νά έκδηλωθή μπρός στ' άκρατητα, τά δημητρικά γέτούσανε, διέτρεχαν τόν σοβαρό κίνδυνο νά φύγουν άκρωτηριασμένοι από τό θέατρο. Κι' άποφάσισαν νά τηρήσουν στάσι ούδετέρα. Παρακολουθούσαν, λοιπόν, τά γιουχαίσματα, τά σφυρίγματα, τά ποδοκροτήματα, τίς άποδοκιμασίες, άνθρωπων που στέκονται πάνω από τά έγκοσμια...

Η «Ελεονόρα» ιδίως — ή ώραία δηλαδή πρωταγωνίστρια Έλένη Μπωμπρέ — από τήν πρώτη σκηνή, λίγο ξελειψε νά λιποθυμήσῃ. Εύτυχώς που τής έδωσε θάρρος, μ' ένα δίσας, Προσπέρος Λεζάλ, κρυμμένος πίσω από ένα ντε-

τό διάλεξε δ' ίδιος — άγαπούσε τήν πρωταγωνίστρια με τρέλλο και παράφορο ξέρωτα. Η «Έλένη» άντιπροσώπεις γι' αύτὸν τό ίδεωδες τής τέχνης, τής καλλονῆς και τού ξέρωτος. Από αύτήν ένεπνεύσθη τήν «Έλεονόρη» του. «Ηθελε νά τήν δοξάση μ' ένα άθανατο άριστοργημα. Κι' έπειδή κανένα από τά έργα τού παγκοσμίου δραματολογίου δέν τόν ίκανοποιούσε άπολύτως, άπεφάσισε νά γράψη αύτός μια τραγωδία...

Τρία άλοκληρα χρόνια συνεργαζότανε με τή: άγαμάς του γιά τήν συγγραφή της τραγωδίας αιώτης. Μαζύ θρήκανε τό θέμα, μαζύ κατέστρωσαν τό πλανό, «Οσο γιά τούς στίχους, αύτούς τούς έγραψε μόνος του ο Προσπέρος...» Ω! ή χρονική αύτή περίοδος στάθηκε και γιά τούς δυό ένα άτέλειωτο ζνειρο. Ζόσανε στήν άνωτερη σφαίρα τής ποιήσεως, τών μεγάλων στοχασμών. Η ψυχές των έπικοινωνούσαν στό άπειρο, έκει όπου δίνουν συνήθως ραντεβού δλες ή ύψιπτετείς διανοίες. Και, σιγά - σιγά, λησμόνησαν και οι δυό τήν πεζή ρώων τής τραγωδίας, με δραματικές χειρονομίες και μέ έπιθητικές πόζες.

— Είσαι, αύθέντικα μου, δ κύριος και δ σύζυγός μου! Έλεγεν ή «Έλένη» στόν Προσπέρο, άπλωντας τό ένα χέρι της.

— Είσαι ή δέσποινα τών λογισμών μου — άπαντούσε δ Προσπέρος, άπλωντας και τά δυό χέρια του, — κι' έγώ είμαι δ ταπεινός σκλάβος σου...

Η «Έλένη» έξήντησε δλη τήν έπιρροή της στόν διευθυντή τού θεάτρου γιά ν' άνεβάση τήν «Ελεονόρα». Κι' έκεινος άποφάσισε νά τήν παίξη δχι γιά κανένα άλλο λόγο, μά έπειδή... άντιπαθούσε τρομερά τόν συγγραφέα!

Τήν παραμονή τής πρεμιέρας, δ ποιητής και ή ήγειρα του κολυμπούσανε σε ωκεανό εύδαιμονίας. Ήσαν και οι δυό τόσο βέθαιοι γιά τήν έπιτυχία!... Τό κοινόν, δέν συμφώνησε διόλου με τήν γνώμη τής

ΜΠΟΥΚΕΤΟ

ΤΟΥ ΓΟΥΣΤΑΥΟΥ ΓΚΙΣ

Έλένης ότι δ Προσπέρος ήταν δ μεγαλύτερος τραγικός ποιητής τών αιώνων.. Νά, λοιπόν, γιατί ένω δ κόσμος γελούσε, σφύριζε και ούρλιαζε σ' δλόκληρο τό θέατρο, στά παρασκήνια παιζότανε μιά δλλη τραγωδία — πραγματική τραγωδία...

(Μετά τό τέλος τής Α' πράξεως)

Ο ποιητής καταφέύγει στό καμαρίνι τής πρωινής νιστρίας,

σφυρίγματα. Έκείνη άνοιγει ξαφνικά τήν πόρτα. Άνοιγει και δ συγγραφέυς τήν άγκαλιά του, γιά νά υποδεχθή τήν άγαπημένη του. Έκείνη, όμως, δέν έχει διάθεσι γιά έρωτικές διαχύσεις.

ΕΚΕΙΝΗ (έξω φρενών). — Άκους τί φασαρία γίνεται στό θέατρο...

ΕΚΕΙΝΟΣ (προσποιούμενος τόν άφελη). — Άπο τά χειροκροτήματα τού κοινού;

ΕΚΕΙΝΗ. — Νάι, δ κόσμος χειροκροτεί... με τά πόδια!... Θέέ μου! Είνε τρομερό!... Είνε τρομερό!...

ΕΚΕΙΝΟΣ. — Ω! αύτό δέν έχει σημασία!... «Όλα τ' άθανατα άριστουργήματα δέν συναρπάζουν τό κοινόν από τήν πρώτη πράξη...» Ο ένθουσιασμός τού κόσμου θά ξεσπάση στήν τρίτη πράξη. Πρέπει, όμως, νά διατηρήσης τήν ψυχραιμία σου... Άπο σένα έξαρταται ή έπιτυχία τού έργου μου — τού έργου μας...

ΕΚΕΙΝΗ. — Μού φαίνεται ότι δέν θά φτάσουμε ποτέ στήν τρίτη πράξη! Ή δευτέρα είνε άτελειωτη, σάν μακριά σαρακοστή!

ΕΚΕΙΝΟΣ. — Θά περάση κι' αύτή!...

ΕΚΕΙΝΗ. — Νάι, όπως άλες ή μεγάλες συμφορές!... Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΣΚΗΝΟΘΕΤΟΥ. — Έμπρός, άλοι στή σκηνή γιά τήν δευτέρα πράξη!

(Μετά τό τέλος τής δευτέρας πράξεως)

ΕΚΕΙΝΗ (μ παίνοντας δρμητικά στό καμαρίνι). — Τί σου έλεγα έγώ;... Είσαι πεισματάρης σάν... σάν... σάν ένας ποιητής!

ΕΚΕΙΝΟΣ. — Τί χυδαίο κοινόν! Νά μη καταλαβαίνη τίποτα από άνωτέρα τέχνη!...

ΕΚΕΙΝΗ. — Μού φαίνεται ότι έχει δίκηο!... Πολλές σκηνές τής δευτέρας πράξεως δέν άξιζουν τίποτα! Ούτ' έγώ δέν καταλαβαίνω τί λέω!

ΕΚΕΙΝΟΣ. — Δέν άξιζουν τίποτα, είπες; Νομίζω ότι έσύ τίς κάνεις νά μην ξεξίζουν τίποτα με τό ψυχρό και άτονο παίδιμό σου!

ΕΚΕΙΝΗ. — Τί είπες; Τό δικό μου τό παίξιμο είνε ψυχρό και άτονο!...

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΣΚΗΝΟΘΕΤΟΥ. — Έμπρός, άλοι στή σκηνή γιά τήν τρίτη πράξη!

(Μετά τό τέλος τής τρίτης πράξεως)

ΕΚΕΙΝΗ. — «Ωχ! Βαρέθηκα, έπι τέλους, νά λέω τό σες έμμετρες άνοησίες από σκηνής!...» Άν δέν ήταν δικό σου τό έργο, δέν θά δεχόμουν νά συνεχίσω τήν παράστασι... Θά έφευγα άμεσως από τό θέατρο...

ΕΚΕΙΝΟΣ. —...γιά νά πάς μήπως έκει πού ήσουν και πρώτα; Σ' ένα πλυσταριό, δηλαδή; Μού φαίνεται, δ-

1 Συνέχεια στήν σελίδα 53

Η ΤΡΑΓΙΚΗ ΠΥΡΓΟΔΕΣΠΟΙΝΑ

(Συνέχεια από την σελίδα 49)

υποδοχής πού τούς αξίζει... Λεονώρα μου, σ' εύχαριστω... Και τραβώντας την κόμησα την άγκαλιά του την έφιλησε μὲ πάθος.

"Εξαφανα, τὴ στιγμὴ ἐκείνη, οἱ δυὸς νέοι ὅκουσαν μιὰ πόρτα ν' ἀνοίγη πίσω τους.

Γύρισαν κ' οἱ δυὸς τρομαγμένοι κι' ἀντίκρυσαν τὸ σύζυγο τῆς Λεονώρας, τὸν κόμητα Ἰνγκάσι, δ' ὅποιος εἶχε γυρίσει ἀπρόσπτα ἀπὸ τὸ μέτωπο μὲ κάποια ἀποστολή.

"Ο κόμης κρατοῦσε στὰ χέρια του τὸ περίστροφό του... 'Ο λοχαγὸς Μπιάνκι θέλησε νὰ τραβήξῃ κι' αὐτὸς τὸ δικό του, ἀλλὰ δὲν πρόφτασε... 'Ο κόμης πυροβόλησε στὴ στιγμὴ καὶ τὸν σώριασε νεκρό, μπρὸς στὰ πόδια τῆς κομήσσης, ἡ ὅποια ἦταν σὰν τρελλὴ ἀπὸ τὴ φρίκη τῆς κ' ἡ ὅποια λιποθύμησε ὅταν εἶδε τὸ φίλο τῆς νὰ πέφτῃ κάτω νεκρός.

"Οταν ἔπειτ' ἀπὸ ἀρκετὴ ὥρα, ἡ κόμησσα συνήλθε, βρισκόταν στὸ κρεβάτι τῆς. Μπροστά της στεκόταν ὁ κόμης Ἰνγκάσι.

— Τὶ εἶνε αὐτὸς, κυρία; τὴν ρώτησε, ὅταν τὴν εἶδε ν' ἀνοίγη τὰ μάτια τῆς. Ἐρωτικό γράμμα ἡ ἔγγραφο κατασκοπείας;

Και τῆς ἔδειξε τὸ χαρτί, στὸ ὅποιο ὁ Μπιάνκι εἶχε ἀντιγράψει τὸ χάρτη τοῦ αὐστριακοῦ ἐπιτελείου.

— "Ἐγγραφο κατασκοπείας, ἀπάντησε μὲ σταθερὴ φωνὴ ἡ κόμησσα. Σκότωσέ με, ἀν θέλησ! Θά πεθάνω γιὰ τὴν τατρίδα μου!

'Ο κόμης ἔκανε μιὰ κίνησι, σὰν νάθελε νὰ ὄρμήσῃ ἐναντίον τῆς. Ἐπειτα ὅμως συγκρατήθηκε. "Εσκυψε τὸ κεφαλὶ του καὶ βγῆκε ἔξω.

"Ἐπειτα ἀπὸ λίγες μέρες ἄρχιζε ἡ αὐστριακὴ ἐπίθεσις. Κι' ἐνῶ ὃι κρότοι τῶν κανονιῶν ἀντηχοῦσαν μακρύα, ἡ Λεονώρα κοίτονταν στὸ κρεβάτι τῆς, προσθεβλημένη ἀπὸ τυφοειδῆ πυρετό, τὸν ὅποιο τῆς εἰχαν προκαλέσει δλες αὐτές ἡ συγκινήσεις... "Ἐν' ἀπόγευμα, μπῆκε στὸ δωμάτιο τῆς ὁ σύζυγός της, ὡχρὸς καὶ καταθεβλημένος. Πλησίασε στὸ κρεβάτι της καὶ, σκύθοντας, φίλησε τὸ φλογισμένο μέτωπό της. Ἐπειτα ἄφησε δίπλα τῆς σ' ἔνα τραπέζι κάποιο σημείωμα κι' ἔφυγε ἀθόρυβα.

«Φευγω γιὰ τη μάχη, — τῆς ἔγραφε στὸ σημείωμά του. Κανένας δὲν ξέπισε δσα ἔγιναν στὸν πύργο. Σὲ συγχωρᾶ! Θά βρής τὶς τελευταῖς μου θελήσεις στὸ χρηματοκιβώτιο μου. "Ολη ἡ περιουσία μου εἶνε δικὴ σου. Ζησε εύτυχισμένη καὶ μὴ μὲ ζεχνάς».

Σὲ δυὸς μέρες ὁ κόμης σκοτώθηκε στὴ μάχη. 'Η Λεονώρα, ὅταν ἔγινε καλὰ κι' ἔμαθε τὸ θάνατό του, ἔγκατέλειψε τὸν κόσμο καὶ κλείστηκε σ' ἔνα μοναστῆρι. 'Εκεῖ πέρχεται 10 διάκληρα χρόνια, ὡς ὅτου, τὸ 1933, ὁ Θεός τὴν λυτήθηκε καὶ τὴν πῆρε κοντά του.

Η ΓΥΝΑΙΚΕΣ-ΑΣΓΥΝΟΜΙΚΟΙ ΕΠΡΩΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΣΚΟΤΛΑΝΤ ΓΙΑΡΝΤ!

(Συνέχεια από την σελίδα 26)

λαιογράφου νὰ πουλήσῃ τὸν «προγονικό» πύργο τῆς σ' ἔναν θαθύπλουτο Αμερικανό, τὸν "Αντζελ Μπράντ. 'Η Σκότλαντ Γιάρντ λοιπὸν ἔστειλε στὸν πύργο τῆς «λαίδης Μάρτσιας» μᾶς ἀπὸ τὶς γυναίκες-ντέτεκτις γιὰ νὰ μάθη πότε ἀκριθῶς θὰ ἐλάμβανε χώραν ἡ πώλησις τοῦ πύργου, γιὰ νὰ προβῆ στὴ σύλληψι τῶν κακοποιῶν. Μὰ κι' αὐτὴ τὴ φορὰ τὴν ἔπαθε, γιατὶ ἔκανε τὴν ἀνοησία νὰ ἐμπιστευθῇ τὴν ὑπόθεσι σὲ μιὰ γυναίκα... Και ίδου: 'Ο συμβολαιογράφος τῆς «λαίδης Μάρτσια» κατάλαβε ἀμέσως ὅτι εἶχε μπροστά του μιὰ ἀστυνομικό καὶ ἐθαλε δλα τὰ δυνατὰ του γιὰ νὰ τὴν κατακτήσῃ. Κι' ἀλήθεια, μὲ μιὰ μποτίλια παγωμένη σαμπάνια κι' ἔνα σωρὸ τρυφερὰ ἐρωτικὰ λόγια, τὴν ἔκανε νὰ χάσῃ τὰ λογικὰ τῆς καὶ νὰ πέσῃ ἐρωτευμένη στὴν άγκαλιά του. Κατόπιν, τὴν ἔδεσε, τὴν ἐφίμωσε καὶ τὴν ἔκλεισε σ' ἔνα σκοτεινὸν ὑπόγειο τοῦ πύργου.

Τὴν ἄλλη ήμέρα πούλησε ἀνενόχλητος τὸν πύργο τῆς «λαίδης Μάρτσιας» στὸν Αμερικανὸ καὶ ἔξηφανίσθη μὲ τὴν μεγάλη τυχοδιώκτρια, δίχως νὰ καταλάβῃ τίποτε ἡ ἀστυνομική ἀποτυχία τῆς, διὰ τὸν διαθύπλουτος Αμερικανὸς ἔσπευσε νὰ δηλώσῃ ὅτι μαζύ μὲ τὸν πύργο εἶχε ἀγοράσει καὶ σκότλαντ Γιάρντ ποὺ βρισκόταν δεμένη στὸ ὑπόγειο... Ἡ ἀγγλικὴ ἀστυνομία κατέληξε στὴ σκληρὴ ἀπόφασι νὰ ἔχοριση τὶς γυναίκες ἀπὸ τὰ στελέχη τῆς. Κι' ἔτσι στὴ Σκότλαντ Γιάρντ σήμερα δὲν ὑπάρχουν πειὰ παρὰ μόνον ἄνθρωποι.

A. ΝΤΕΛΑΠΙΕΡ

ΑΝΤΙΟ ΕΛΕΟΝΟΡΑ!

(Συνέχεια από την σελίδα 19)

μως, δτι καλύτερα θὰ ἔκανες νὰ μὴν ἄφηνες ποτὲ τὶς μπουγάδες...

ΕΚΕΙΝΗ.— Τολμᾶς, ἀχρεῖε, νά...

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΣΚΗΝΟΘΕΤΟΥ.— 'Εμπρός, δλοι στὴ σκηνὴ γιὰ τὴν τετάρτη πρᾶξι!

(Μετὰ τὸ τέλος τῆς τετάρτης πράξεως)

Λυγμοὶ, ἀναστεναγμοὶ, πικρὰ καὶ σαρκαστικὰ γέλια, ίκεσίες, διαμαρτυρίες, σπάσιμο βάζων, νευρικές κρίσεις, βρισκέσιες, κλάματα, φωνὲς, κακό, φασαρία στὸ καμαρίνι τῆς πρωταγωνιστρίας...

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΣΚΗΝΟΘΕΤΟΥ.— 'Εμπρός, δλοι στὴ σκηνὴ γιὰ τὴν πέμπτη πρᾶξι!

(Μετὰ τὸ τέλος τῆς πέμπτης πράξεως)

ΕΚΕΙΝΗ (ὑ αινα, μαινάς, πνεῦμα τῆς δργῆς καὶ τῆς ἐκδικήσεως).— Και τώρα ποὺ τελείωσε ἡ δοκιμασία μου, ἥρθε ἡ ὥρα νὰ λογαριαστοῦμε! 'Αμέσως! Χωρὶς ἀναβολή! 'Ακούς τί σου λέω; Προσπάθησα μὲ τὸ παίζιμο μου νὰ κρατήσω τὴν ἡλιθιατραγωδία σου... Μὰ τὶ μπορεῖ νὰ κάνῃ κανεὶς μπρὸς σ' ἔνα τέτοιο μηνημένο βλακείας;... Τὸ ἥξερα ἔγω ὅτι θὰ μαξιλάρωναν τὴν «Ἐλεονόρα» σου!... Σου τὸ εἶπα, μὰ δὲν θέλησες νὰ μ' ἀκούσης! Καλά τὰ παθαίνεις τώρα!

ΕΚΕΙΝΟΣ.— Τὸ σφάλμα εἶνε δικό σου! 'Εσύ κατέστρεψες τὸ ἔργο μου! Δὲν μπόρεσες νὰ καταλάβης τὴν ψυχολογία τῆς ήρωαδίου μου!...

ΕΚΕΙΝΗ.— 'Ομολογῶ ὅτι δὲν κατάλαβα τίποτα ἀπὸ τὴν ἀνούσια αὐτὴ φλυαρία!

ΕΚΕΙΝΟΣ.— Προσεξε, 'Ελένη, γιατὶ θὰ μὲ κάνης νὰ χάσω τὴν ύπομονή μου!

ΕΚΕΙΝΗ.— Σὲ προκαλῶ νὰ τὴν χάσης!... Βλάκα! 'Ηλιε!

(Ο κρότος μιὰς σφαλιάρας).— Τσάφ!

ΕΚΕΙΝΗ.— Τέρας! Κακούργε! Τολμᾶς καὶ σηκώνεις χέρι σὲ μιὰ γυναίκα;

(Η ἐες σφαλιάρας).— Τσάφ... τσάφ... τσούφ!...

(τρέχουν ὁ διευθυντής τοῦ θεάτρου καὶ ὁ σκηνοθέτης νὰ χωρίσουν τὸν τραγικὸ ποιητή καὶ τὴν πρωταγωνίστρια).

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ.— Τί συμβαίνει ἔδω;

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ (πέφτοντας σὲ μιὰ πολυρόνα).— "Ω! θένει τίποτα! 'Ο επίλογος τῆς τραγωδίας!

GUSTAVE GUICHES

ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΗΣ ΤΥΦΛΗΣ

(Συνέχεια από την σελίδα 50)

κι ασόρυθα καὶ ἀφοῦ πρώτα δηγήση τὸν ἄνδρα μου ὃς ἐμένα, δηγεὶ κατόπιν καὶ μένα, πιάνοντάς με ἀπὸ τὸ χέρι καὶ συγκρατώντας κι' αὐτὴν ἀκόμη τὴν ἀναπνοή της... 'Ετοι, ἐνῷ φαίνομαι πώς τὸν δηγῶ ἔγω, στὴν πραγματικότητα μᾶς δηγεὶ αὐτὴ. "Ω! έχουμε γίνει κ' ἡ δυὸς ικανὲς στὸ παιγνίδι αὐτό... Γιατὶ πρέπει νὰ μὴ μάθη ποτὲ ὁ Λωράν δηι τὰ μάτια μου δὲν βλέπουν πειά!...

Η πόρτα ἀνοιδε τὴ στιγμὴ ἐκείνη. Η κ. Σεβρύ σηκώθηκε ἀπὸ τὴν θέσι της.

Ο τυφλὸς ζωγράφος μπῆκε στὸ δωμάτιο. Κατόπιν του ἐρχόταν ἐνα χαριτωμένο κοριτσάκι, τὸ δόποιο, ἀφοῦ ἔκανε μερικὰ βήματα, ἐπιασε τὸ τεντωμένο χέρι τῆς κ. Σεβρύ, τὸ ἔθαλε μέσα στὸ χέρι τοῦ τυφλοῦ καὶ τοὺς δηλώση τοῦ σαλονιοῦ, ὅπου βρισκότουσαν ἡ πολυθρόνες τους.

— Κάθησε, φίλε μου, εἶπε ἡ κ. Σεβρύ στὸν σύζυγό της μὲ φωνὴ γαλήνια καὶ σχεδὸν χαρούμενη. 'Ο κύριος εἶνε δημοσιογράφος καὶ ἥρθε ἐπίτηδες ὡς ἔδω γιὰ νὰ σου πάρη μικρὴ συνέντευξι...

— Καλώς ἥρθατε, κύριε, μοῦ εἶπε ἐγκάρδια ὁ ἔνδοξος καλλιτέχνης. Είμαι εύτυχης ὅταν ἀκούω νὰ μοῦ μιλᾶνε γιὰ τὸ Παρίσι καὶ γιὰ τοὺς παληοὺς φίλους μου, ἀπὸ τοὺς δηποίους ζῶ μακρύα. 'Αλλοίμονο! δὲν μπορῶ πειὰ νὰ δῶ τὸν κόσμο παρὰ μὲ τὰ μάτια τῆς ἀγαπημένης μου συζύγου, τῆς ἀξιοθαύμαστης αὐτῆς γυναίκας, ἡ ὅποια βλέπει ἀντὶ γιὰ μένα καὶ καταφέρνει κάποτε νὰ μὲ κάνῃ νὰ πιστεύω ὅτι βλέπω κι' ἔγω.

·Ενῷ δη τυφλὸς ζωγράφος μιλοῦσε, ἡ γιαγιά κ' ἡ ἔγγονη εἶχαν καθήσει κοντά-κοντά. Καὶ τὰ γαλανὰ δλάνοιχτα μάτια τῆς κ. Σεβρύ —δυο μάτια νεκρά ωστόσο— εἶχαν πλημμυρίσει ἀπὸ δάκρυα...

ΠΙΕΡ ΒΑΛΝΤΑΝΙ